

СТАНОВИЩЕ

за научните трудове и учебната дейност

на гл.ас д-р Ваня Христова Стаматова,

представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент”

в професионално направление 3.6 „Право” по специалност: “Международно право и международни отношения”, обявен в ДВ бр.60 от 07.07.2020 г. за нуждите на Бургаския свободен университет

член на научно жури: проф. д.н. Мария Нейкова Кънева

Основание за изготвяне на настоящото становище е Заповед № ЛС-19/ 06.09.2020 г. на Ректора на Бургаския свободен университет, във връзка с провеждане на конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление: 3.6. Право(Международно право и международни отношения), обявен за нуждите на Центъра по юридически науки на Бургаския свободен университет. Становището отразява изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото приложение. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

1. Общо представяне на получените материали.

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат гл.ас.д-р Ваня Христова Стаматова – преподавател в БСУ. За участие в конкурса кандидатът д-р Стаматова е представила списък от общо 12 заглавия, в т.ч. 1 монография и 11 статии и доклади.

Съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и правилника за неговото прилагане, кандидатът е приложил: Заповед № ЛС-19/ 06.09.2020 г. на Ректора на Бургаския свободен университет, с която е назначено жури за провеждане на конкурса, автобиография по европейски образец, авторска справка за приносите в научните трудове, с които кандидата участва в конкурса, резюмета и др. В съответствие с изискванията на чл.54, ал.1 от Правилника за прилагането на ЗРАСРБ, кандидатът е представил справка за изпълнение на минималните национални изисквания и на изискванията по чл. 1а, ал. 2, както и

справка за оригиналните научни приноси, към които са приложени съответните доказателства. Представеният набор от публикувани научни трудове дава достатъчно основание за участие на кандидата в конкурса и за оценка на научните му приноси.

2. Данни за кандидата.

Гл.ас. д-р Ваня Стаматова е завършила юридическото си образование в БСУ през 1995 г. Ваня Стаматова придобива научна степен „ОНС „Доктор“ по научна специалност 3.6. Право. Международно право и международни отношения във ВСУ „Ч. Храбър“ през 2015 година.

Била е съдебен кандидат в Окръжен съд – Бургас през периода 1996 г. -1997 г.,
От 1997 г. до момента е преподавател в Центъра по юридически науки на БСУ.

Била член на международни научни проекти, проект на МОН „Студентски практики“, както и обучител на семинари за магистрати и съдебни служители, организирани от НИП и Оперативна програма „Административен капацитет“.

Участвала е в работна група по създаване на Закон за физическите лица и мерките за подкрепа.

Ваня Стаматова е изнасяла лекции по Програма Еразъм + в Солунския университет и в Педагогическия университет в Краков.

Членува в Българската асоциация по международно право и в Асоциация на завършилите БСУ. Носител е на почетна значка на БСУ.

Водила е лекционни курсове по Морско право, Миграционно и бежанско право, както и семинарни занятия по Право на ЕС и по Международно частно право. Ръководител е на научно-изследователски проект „Научно изследване на правно-нормативната база за закрила на морските интереси на ЕС“.

Ваня Стаматова отговаря на условията на чл.24, ал.1 и ал.2 от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“: придобита образователна и научна степен „доктор“ по специалността на обявения конкурс и повече от две години учебно-педагогическа дейност, като щатен преподавател в БСУ.

3. Обща характеристика на научната продукция на кандидата.

В съответствие с изискванията на конкурса гл. ас. д-р Ваня Стаматова е представила общ списък на своите научни публикации след защитата на докторската дисертация (общо 12 публикации), с които участва в конкурса и е представила за рецензиране:

Монография, представена, като хабилитационен труд: „Закрила на морските интереси на Европейския съюз в контекста на европейската сигурност“.

Статии и доклади: „Интегрираната морска политика на ЕС, като гаранция за националната сигурност на държавите- членки“, „Глобалният пакт за миграция на ООН- опасност или сигурност за Европа?“ , „Закрила на морските интереси на ЕС в Арктическият регион“, „Интегрирано морско наблюдение на ЕС, Създаване на правна рамка на интеграция за хора с предоставена международна закрила в РБългария“, „Правни аспекти на закрилата на морските интереси на ЕС“, „Интегрираната морска политика на ЕС, като модел за планиране в РБългария“, „Процедурата за подкрепено вземане на решения и промяна в правата на хората с увреждания“, „За възможната промяна на "невъзможния" избор на обществени посредници в България“, „Новата законодателна уредба на трудовата мобилност за гражданите на трети държави в Република България“, „Основни права на незаконните мигранти в Европейския съюз“.

От представената от кандидата научна продукция е видно добро познаване на теорията и практиката по обсъжданите въпроси. Публикациите се отнасят до неизследвани или слабо изследвани аспекти на закрилатата на морските интереси в контекста на европейската сигурност и имат съществен принос за обогатяване на научното знание в тази област.

Монографията е посветена на актуален въпрос - създаване, актуализиране и развитие на политиките на Европейския съюз, свързани с морските дейности и Европейската стратегия за морска сигурност. Авторът анализира закрилата на морските интереси на Европейския съюз в контекста на европейската сигурност. Съдържа увод, три глави, заключение и библиография. В първа глава д-р Ваня Стаматова разглежда европейската интеграция, като фактор, определящ развитието на морските интереси на ЕС, като е акцентирано на Зелената и Синята книга, с които се създават Европейската визия за моретата и океаните и Интегрираната морска политика. По-нататък авторът прави сполучлив преглед на морската политика на други държави и връзката с морските интереси на ЕС. Във втора глава подробно и аналитично са представени стратегии за европейските морски басейни, приети в изпълнение на създадената Интегрирана морска политика на ЕС и тяхната роля за закрилата на морските интереси на Общността. В трета глава са представени международни аспекти на закрилата на морските интереси на ЕС - нормативна уредба за международното управление на

океаните, за опазване на морското биологично разнообразие в международни води и други.

Извън сферата на публикациите, свързани със закрилата на морските интереси на ЕС, задълбочени теоретически анализ и оценка се съдържат още и в статиите, посветени на проблемите на миграцията, трудовата мобилност и правата на хората с увреждания.

Представената научна продукция на кандидата отговаря на изискванията за академични публикации, относима е с конкурсната област и отговаря на научната специалност, по която е обявен конкурсът.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата.

От представената справка за учебна заетост за периода от 2015 г. до момента е видно, че гл.ас. д-р Ваня Стаматова има пълна учебна натовареност, като води лекционен курс по Морско право (публично и частно), част от лекционен курс по Миграционно и бежанско право и семинарни занятия по Международно частно право, Международно публично право и Право на ЕС и има разработени учебни курсове в платформата Moodle по съответните дисциплини.

➤ Научни и научно-приложни приноси на кандидата.

Приносите на кандидата са коректно представени в изготвената справка за научните приноси на трудовете.

Монографията, представена от д-р Ваня Стаматова е посветена на актуален въпрос - създаване, актуализиране и развитие на политиките на Европейския съюз свързани с морските граници и Европейската стратегия за морска сигурност. Авторът представя и анализира закрилата на морските интереси на Европейския съюз в контекста на европейската сигурност.

Най-общо научните и научно-приложни приноси в цялостното разработване на проблематиката за закрила на морските интереси на ЕС в контекста на европейската сигурност, могат да бъдат посочени, както следва:

➤ Направен анализ на формирането на компетентност на институциите на ЕС в областта на закрилата на морските интереси и приемането на актове на вторичното право, което е в тясна връзка с общностните интеграционни процеси, както и е

обвързано с множество икономически, политически, търговски фактори и фактори, свързани със сигурността, както на държавите-членки, така и на Съюза.

➤ Застъпено е мнението, че от гледна точка на правото, закрилата на морските интереси на ЕС се гарантира от прилагането на актовете на първичното и вторичното право на Общността, както и разпоредбите на международното морско право, като международното право и правото на ЕС проявяват своята взаимовръзка при приложението им към закрилата на морските интереси на Съюза.

➤ Приносен момент е и направеният опит за извеждане на понятието „морски интереси“ в широк и тесен смисъл, като авторът приема, че „закрилата на морските интереси означава взаимодействието на държавите-членки във връзка с изпълнението на морските дейности и създаване на единна правна рамка на ЕС“.

➤ Съществен принос представлява направения преглед на международноправната и институционална уредба на водещи морски държави в света, като са разгледани сключените океански споразумения на ЕС с тези държави и перспективите за бъдещо развитие на договорната уредба и сключването на нови споразумения.

➤ Интерес представляват разгледаните Регионални морски стратегии, като според автора: „изводът който може да бъде направен, че транснационално сътрудничество на равнище морски басейни е ефективен подход към развитието на морската икономика и към опазването на морската среда“.

➤ Специално внимание е отделено на Арктическият регион, в който притежават арктически сектори, както държави-членки на ЕС, така и трети държави е направен извод, че трябва да се постигне взаимовръзка при прилагането на международноправните норми и нормите на правото на ЕС.

Изводът до който авторът достига и който може да бъде споделен е, че е „важно е да се осъзнае значимостта на морето, като ценен ресурс за цялостното развитие на европейските интеграционни процеси и за благоденствието на обществото, към което всички се стремим“.

Извън сферата на морското законодателство, ценни научни приноси се съдържат и в други трудове, посочени в списъка на научните публикации по конкурса:

➤ Съществени приносни елементи се съдържат в статията, посветена на Глобалния пакт за миграция на ООН, като опасност или сигурност за Европа.

Разгледани са основните положения в Глобалния пакт по миграция на ООН, като определя бъдещите мерки, които ще бъдат предприети при управлението на миграционните процеси и ползите за отделните държави.

Споделя се мнението, че в сегашния силно взаимозависим свят, ефективен отговор на миграцията може да бъде намерен само от международната общност, чрез приемане на правно-задължителни международноправни актове и актове на вторичното право на ЕС.

➤ Приносен момент се съдържа и в статията за института на местния обществен посредник, като са анализирани промените в Закона за местното самоуправление и местната администрация и е направено предложението за въвеждане на унифицирана уредба на дейността на местните обществени посредници, която ще доведе до още по-голяма сигурност за гражданите, за да могат да получат защита в еднакъв обем във всички общини в България.

Бележки и препоръки.

Научната продукция на гл.ас. д-р Ваня Стаматова има редица достойнства, но към предложени хабилитационен труд могат да бъдат направени следните препоръки:

➤ Не са отчетени новите насоки на развитие на интегрираната морска политика на ЕС.

➤ Би могло да бъде обърнато по-голямо внимание на Океанските споразумения, сключени между ЕС и трети държави, като израз на взаимовръзката между нормите на международното право и правото на ЕС при създаване на правната регламентация на закрилата на морските интереси на ЕС.

➤ Авторът би могъл да балансира съдържанието на отделните глави и да прецизира приносите, до които достига, за да отрази още по-добре достиженията му.

Изтъкнатите слабости в никакъв случай не омаловажават значимостта и полезността на изследването.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, давам своята **положителна** оценка и **препоръчвам** на Научното жури да предложи на Научния съвет при БСУ да избере **гл.ас. д-р Ваня Христова Стаматова** на академичната длъжност „доцент” в професионално направление 3.6 Право (Международно право и международни отношения).

02.11 2020 г.

Член на научното жури:

проф. д.н. Мария Нейкова